

Oponentský posudek na bakalářskou práci Marie Minářové

Marie Minářová zvolila jako téma své práce zmapování osobnosti a interpretačního odkazu významné české varhanice Jiřiny Pokorné. Práce si nečiní nárok být skutečnou monografií a v úvodu ostatně autorka přiznává, že cílem práce je shromáždění materiálů a faktů, které by se mohly uplatnit v nějakém rozsáhlejší a podrobnějším textu o Jiřině Pokorné.

Na první pohled působí svázaná bakalářka impozantně rozsáhle, při prvním nahlédnutí ale čtenář zjistí, že obnáší sice 221 stran, nicméně od strany 41 se jedná o přílohy, z nichž některé jsou velmi zajímavé, např. programy konkrétních koncertů apod., ovšem jejich další podstatná část představuje spíše výtažky z interních přehledů Českého rozhlasu, kdy kromě názvu skladby, údaje, kdy byla nahrána a kdy se vysílala, se nedozvíme nic podstatného. Až trochu komicky působí, že si můžeme např. přečíst, kdy přesně, tedy v jakém bloku vysílání stanice D dur, se vysílala nahrávka Chorálů Césara Francka, kterážto data zabírají strany 206 (část), 207 (celou) a 208 (téměř celou). Podobných přehledů je povícero. Další perly najdeme v podobě textových chyb v rozhlasové dokumentaci, např. na straně 160 se dozvíme o účinkování Pavla Hůlky a Lucie Hůlkové, v čemž lze důvtipně dešifrovat Pavla Hůlu s jeho dcerou Lucií. Tyto pasáže svědčí hlavně o zmatečné rozhlasové dokumentaci, mělo by se dohledat, kdo za doličné odvysílání snímků vlastně dostal tantiémy...

Nejvíce konkrétních informací o životě a profesní činnosti Jiřiny Pokorné získala autorka práce od kolegů, kteří se s Jiřinou Pokornou osobně setkávali, byli jejími žáky nebo spolupracovníky. Přepis rozhovorů pořizovaných při osobním rozhovoru přináší však obvykle různá úskalí, protože co je vysloveno, to nemusí po doslovném přepisu do psaného textu vypadat zrovna učeně. To se často řešívá přepisem nikoli doslovným, ovšemže ale při snaze zachovat v textu vše informativně i emočně podstatné. V ideálním případě se takto upravený text dává autorizovat tomu, kdo slova vyslovil, což ovšem někdy vyžaduje opětovné schůzky s respondenty, apod. Zkrátka, pohybujeme se pak na poli, které nedokáže kvalitně zpracovávat mnohdy ani profesionální novináři.

V tomto směru musím poukázat na záhadnou větu v údajné výpovědi o stavu varhan U Jezulátka z úst Pavla Černého, cituji: „Čili špína není / nebude“.....

Na několika místech jsem byl při čtení poněkud v rozpacích z jiných důvodů. Např. v momentě, kdy jsem se nejprve dočetl, že Jiřina Pokorná je pohřbena v jednom hrobě s P. Bohuslavem Hlaváčem. Ten byl činným v kostele P. Marie Vítězné, kde byla Jiřina Pokorná dlouhá léta varhanicí. Ve vzpomínce jednoho ze zpovídáných kolegů jsem se ale poté dočetl, že P. Hlaváč byl životním partnerem Jiřiny Pokorné. Bez dalšího autorčina komentáře mohou tyto informace vnést určitý zmatek, jak věci rozumět. Podobně něčí tvrzení, že Jiřinku kolegové na HAMU nechťeli. Také nechápu, proč někdo odmítl autorce práce sdělit, jak dlouho vlastně Jiřina Pokorná na HAMU učila, a sice s odůvodněním, že prý jde o tajný údaj dle zákona o ochraně osobních údajů. Zkrátka, bude-li někdo v budoucnu psát monografii o Jiřině Pokorné, hodně se asi zapotí.

Zajímavá je příloha notová, kde nalezneme ve skladbě C. Francka údajně autentické prstoklady Jiřiny Pokorné. Ze zvědavosti jsem je „přelétl“ a zjistil, že zdaleka ne všechny jsou zrovna šikovné. Zajímalo by mě, zda je skutečně do not zapsala ona, nebo někdo jiný, event. zda je odněkud neopisovala. Pamatuji si ze svých mladých let, že taková bývala praxe. Nicméně se mi často stávalo, že takto opsané prstoklady mi už po prvních hodinách cvičení přestávaly vyhovovat. Jak a proč jsou některé prstoklady vyhovující a jiné nikoli, to by bylo téma na samostatnou diplomní práci. Existuje bezpočet příkladů, kdy na určitý typ nástroje bývá některý prstoklad vhodný, zatímco na jiný přímo neproveditelný.

Velmi pozitivně hodnotím odhodlání Marie Minářové pokračovat v budoucnu v práci, kterou započala. Už současná práce je cenná tím, že přináší mnoho informací, které jinde nelze nalézt. Zároveň ale trpí určitou nevyrovnaností obsahu a formy, proto navrhuji známku B.

Jaroslav Tůma